2026/1194

4.6.2026

ΟΔΗΓΙΑ (ΕΕ) 2026/1194 ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 26ης Μαΐου 2026

για τις λεπτομέρειες άσκησης του δικαιώματος του εκλέγειν και του εκλέγεσθαι κατά τις δημοτικές και κοινοτικές εκλογές από τους πολίτες της Ένωσης που κατοικούν σε ένα κράτος μέλος του οποίου δεν είναι υπήκοοι

(αναδιατύπωση)

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 22 παράγραφος 1,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Κατόπιν διαβίβασης του σχεδίου νομοθετικής πράξης στα εθνικά κοινοβούλια,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ([1]),

Αποφασίζοντας σύμφωνα με την ειδική νομοθετική διαδικασία,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

(1) Πρόκειται να επέλθει πλήθος τροποποιήσεων στην απόφαση 94/80/ΕΚ του Συμβουλίου ([2]). Για λόγους σαφήνειας, είναι σκόπιμη η αναδιατύπωση της εν λόγω οδηγίας.

(2) Το άρθρο 20 παράγραφος 2 πρώτο εδάφιο στοιχείο β) και το άρθρο 22 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ) απονέμουν στους πολίτες της Ένωσης που κατοικούν σε κράτος μέλος του οποίου δεν είναι υπήκοοι το δικαίωμα του εκλέγειν και του εκλέγεσθαι στις δημοτικές και κοινοτικές εκλογές στο κράτος μέλος κατοικίας τους υπό τους ίδιους όρους με τους υπηκόους του εν λόγω κράτους μέλους. Το δικαίωμα, το οποίο κατοχυρώνεται επίσης στο άρθρο 40 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης («Χάρτης»), συγκεκριμενοποιεί την αρχή της ισότητας και της απαγόρευσης διακρίσεων λόγω ιθαγένειας, η οποία ορίζεται στο άρθρο 21 του Χάρτη. Αποτελεί επίσης απόρροια του δικαιώματος ελεύθερης κυκλοφορίας και διαμονής, το οποίο κατοχυρώνεται στο άρθρο 20 παράγραφος 2 πρώτο εδάφιο στοιχείο α) και στο άρθρο 21 της ΣΛΕΕ καθώς και στο άρθρο 45 του Χάρτη.

(3) Οι λεπτομερείς όροι άσκησης του δικαιώματος του εκλέγειν και του εκλέγεσθαι στις δημοτικές και κοινοτικές εκλογές καθορίζονται στην οδηγία 94/80/ΕΚ.

(4) Η Επιτροπή, στην έκθεση που εξέδωσε το 2020 για την ιθαγένεια της ΕΕ, τόνισε την ανάγκη επικαιροποίησης, αποσαφήνισης και ενίσχυσης των κανόνων για την άσκηση του δικαιώματος του εκλέγειν και του εκλέγεσθαι στις δημοτικές και κοινοτικές εκλογές, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι στηρίζουν την ευρεία και χωρίς αποκλεισμούς συμμετοχή των μετακινούμενων πολιτών της ΕΕ. Λαμβανομένων υπόψη των ανωτέρω, με βάση την πείρα που αποκτήθηκε από την εφαρμογή της οδηγίας 94/80/ΕΚ σε διαδοχικές εκλογές, και προκειμένου να ληφθούν υπόψη οι αλλαγές που επέφεραν οι τροποποιήσεις των Συνθηκών, αρκετές διατάξεις της εν λόγω οδηγίας θα πρέπει να επικαιροποιηθούν.

(5) Η εκλογική διαδικασία για τις δημοτικές και κοινοτικές εκλογές εμπίπτει στην αρμοδιότητα των κρατών μελών που τις διοργανώνουν, σύμφωνα με τις ιδιαίτερες παραδόσεις τους και με τα διεθνή και ευρωπαϊκά πρότυπα. Σύμφωνα με το Διεθνές Σύμφωνο για τα ατομικά και πολιτικά δικαιώματα και τις διατάξεις της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, τα κράτη μέλη θα πρέπει όχι μόνο να αναγνωρίζουν και να σέβονται το δικαίωμα του εκλέγειν και του εκλέγεσθαι των πολιτών της Ένωσης, αλλά και να εξασφαλίζουν εύκολη πρόσβαση στα εκλογικά τους δικαιώματα αίροντας όσο το δυνατόν περισσότερα εμπόδια κατά τη συμμετοχή στις εκλογές.

([1]) Γνώμη της 14ης Φεβρουαρίου 2023 (ΕΕ C 283 της 11.8.2023, σ. 100).

([2]) Οδηγία 94/80/ΕΚ του Συμβουλίου, της 19ης Δεκεμβρίου 1994, περί των λεπτομερών κανόνων άσκησης του δικαιώματος του εκλέγειν και εκλέγεσθαι κατά τις δημοτικές και κοινοτικές εκλογές από τους πολίτες της Ένωσης που κατοικούν σε κράτος μέλος του οποίου δεν είναι υπήκοοι (ΕΕ L 368 της 31.12.1994, σ. 38, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1994/80/oj).

(6) Για να διασφαλιστεί ότι οι πολίτες της Ένωσης που κατοικούν σε κράτος μέλος του οποίου δεν είναι υπήκοοι («αλλοδαποί πολίτες της Ένωσης») είναι σε θέση να ασκούν το δικαίωμα του εκλέγειν και του εκλέγεσθαι στις δημοτικές και κοινοτικές εκλογές υπό τις ίδιες προϋποθέσεις με τους υπηκόους του κράτους μέλους κατοικίας τους, θα πρέπει να αποσαφηνιστούν οι όροι εγγραφής και συμμετοχής στις εκλογές αυτές, προκειμένου να εξασφαλιστεί η ίση μεταχείριση μεταξύ ημεδαπών και αλλοδαπών πολιτών της Ένωσης. Ειδικότερα, οι πολίτες της Ένωσης που επιδιώκουν να ψηφίσουν και να θέσουν υποψηφιότητα στις δημοτικές και κοινοτικές εκλογές στο κράτος μέλος κατοικίας τους θα πρέπει να τυγχάνουν ίσης μεταχείρισης όσον αφορά τις περιόδους κατοικίας που πρέπει να έχουν συμπληρώσει ως προϋπόθεση για την άσκηση του εν λόγω δικαιώματος, καθώς και τα στοιχεία που απαιτούνται για να αποδειχθεί η συμμόρφωση με την προϋπόθεση αυτή.

(7) Επιπλέον, οι αλλοδαποί πολίτες της Ένωσης δεν πρέπει να υπόκεινται σε ειδικές προϋποθέσεις προκειμένου να ασκήσουν το δικαίωμα του εκλέγειν ή του εκλέγεσθαι στις δημοτικές και κοινοτικές εκλογές, εκτός εάν, κατ' εξαίρεση, η διαφορετική μεταχείριση ημεδαπών και αλλοδαπών δικαιολογείται υπό συγκεκριμένες περιστάσεις οι οποίες διαφοροποιούν τους δεύτερους έναντι των πρώτων.

(8) Οι πολίτες της Ένωσης, προκειμένου να διευκολύνονται στην άσκηση του δικαιώματος του εκλέγειν και του εκλέγεσθαι στη χώρα κατοικίας τους, θα πρέπει να εγγράφονται στους εκλογικούς καταλόγους εντός επαρκούς χρόνου πριν από την ημέρα των εκλογών. Οι διατυπώσεις που εφαρμόζονται για την εγγραφή τους θα πρέπει να είναι όσο το δυνατόν απλούστερες. Προκειμένου να εγγραφούν, θα πρέπει να αρκεί οι ενδιαφερόμενοι πολίτες της Ένωσης να επιδεικνύουν τα ίδια δικαιολογητικά με τους ημεδαπούς εκλογείς. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να μπορούν να απαιτούν από τους ψηφοφόρους που είναι αλλοδαποί πολίτες της Ένωσης να επιδεικνύουν έγκυρο έγγραφο ταυτότητας και υπεύθυνη δήλωση η οποία να περιλαμβάνει στοιχεία που αποδεικνύουν το δικαίωμα συμμετοχής τους στις εκλογές. Μετά την εγγραφή τους, οι αλλοδαποί πολίτες της Ένωσης θα πρέπει να παραμένουν εγγεγραμμένοι στους εκλογικούς καταλόγους υπό τις ίδιες προϋποθέσεις με τους πολίτες της Ένωσης που είναι υπήκοοι του οικείου κράτους μέλους, για όσο διάστημα πληρούν τις προϋποθέσεις για την άσκηση του δικαιώματος ψήφου. Κατά περίπτωση, οι πολίτες της Ένωσης θα πρέπει να μπορούν να παρέχουν στις αρμόδιες αρχές στοιχεία επικοινωνίας, ώστε αυτές να είναι σε θέση να τους ενημερώνουν σε τακτική βάση.

(9) Ενώ τα κράτη μέλη είναι αρμόδια να καθορίζουν το δικαίωμα του εκλέγειν ή του εκλέγεσθαι στις δημοτικές και κοινοτικές εκλογές όσον αφορά τους υπηκόους που κατοικούν εκτός της επικράτειάς τους, αυτό καθαυτό το γεγονός ότι αλλοδαποί πολίτες της Ένωσης έχουν εγγραφεί στους εκλογικούς καταλόγους του κράτους μέλους κατοικίας τους δεν θα πρέπει να αποτελεί λόγο διαγραφής τους από τους εκλογικούς καταλόγους του κράτους μέλους καταγωγής τους.

(10) Η έκπτωση από το δικαίωμα του εκλέγεσθαι μπορεί να προκύψει από ατομική απόφαση που έχουν λάβει οι αρχές είτε του κράτους μέλους κατοικίας είτε του κράτους μέλους καταγωγής. Δεδομένης της πολιτικής σημασίας του αξιώματος του δημοτικού ή κοινοτικού συμβούλιου, είναι σκόπιμο τα κράτη μέλη να μπορούν να αποκτούν πληροφορίες από το κράτος μέλος καταγωγής σχετικά με την έκπτωση από το δικαίωμα του εκλέγεσθαι στο κράτος μέλος καταγωγής του υποψηφίου.

(11) Δεδομένου ότι τα καθήκοντα του εκτελεστικού οργάνου των κύριων οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης μπορούν να συνεπάγονται τη συμμετοχή στην άσκηση της δημόσιας εξουσίας και τη διαφύλαξη των γενικών συμφερόντων, τα κράτη μέλη θα πρέπει να είναι σε θέση να επιφυλάσσουν τα εν λόγω αξιώματα στους υπηκόους τους, με πλήρη σεβασμό της αρχής της αναλογικότητας.

(12) Είναι επίσης σκόπιμο η συμμετοχή των δημοτικών και κοινοτικών εκπροσώπων στις βουλευτικές εκλογές να περιορίζεται στους ημεδαπούς ενός κράτους μέλους.

(13) Όταν οι νομοθεσίες των κρατών μελών προβλέπουν ότι η ιδιότητα του δημοτικού ή κοινοτικού συμβούλου δεν συμβιβάζεται με άλλα καθήκοντα, τα κράτη μέλη θα πρέπει να είναι σε θέση να επεκτείνουν αυτό το ασυμβίβαστο σε ανάλογες δραστηριότητες που ασκούνται σε άλλα κράτη μέλη.

(14) Είναι αναγκαίο να διασφαλίζεται ότι γίνεται σεβαστή η ελευθερία των πολιτών της Ένωσης να συμμετέχουν ή όχι στις δημοτικές και κοινοτικές εκλογές στο κράτος μέλος κατοικίας και ότι οι εν λόγω πολίτες είναι σε θέση να εκφράζουν τη βούλησή τους να ασκήσουν το εκλογικό τους δικαίωμα στο κράτος μέλος κατοικίας τους. Συνεπώς, τα κράτη μέλη στα οποία η άσκηση του εκλογικού δικαιώματος δεν είναι υποχρεωτική ενδείκνυται να προβλέπουν την αυτοδίκαιη εγγραφή των εν λόγω πολιτών στους εκλογικούς καταλόγους.

(15) Η προσβασιμότητα στις πληροφορίες σχετικά με τα εκλογικά δικαιώματα και τις εκλογικές διαδικασίες αποτελεί νευραλγικό στοιχείο για τη διασφάλιση της αποτελεσματικής άσκησης του δικαιώματος που κατοχυρώνεται στο άρθρο 20 παράγραφος 2 πρώτο εδάφιο στοιχείο β) και στο άρθρο 22 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ.

(16) Η έλλειψη επαρκούς πληροφόρησης κατά τις εκλογικές διαδικασίες επηρεάζει τους πολίτες ως προς την άσκηση των εκλογικών τους δικαιωμάτων στο πλαίσιο των δικαιωμάτων που έχουν ως πολίτες της Ένωσης. Επηρεάζει επίσης την ικανότητα των αρμόδιων αρχών να ασκούν τα δικαιώματά τους και να εκπληρώνουν τις υποχρεώσεις τους. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι οι αρμόδιες αρχές παρέχουν κατάλληλη ενημέρωση στους πολίτες της Ένωσης σχετικά με τα δικαιώματά τους βάσει του άρθρου 20 παράγραφος 2 πρώτο εδάφιο στοιχείο β) και του άρθρου 22 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ, καθώς και τους συναφείς κανόνες και διαδικασίες για τη συμμετοχή στις δημοτικές και κοινοτικές εκλογές και τη διοργάνωση αυτών των εκλογών. Στις αρμόδιες αρχές θα πρέπει να θεωρείται ότι περιλαμβάνονται οι αρχές που ορίζονται σε επίπεδο κατώτερο του εθνικού, όπου η ευθύνη για τη διοργάνωση των δημοτικών και των κοινοτικών εκλογών ασκείται συνήθως σε αυτό το επίπεδο σύμφωνα με την εθνική συνταγματική τάξη. Για να εξασφαλιστεί η αποτελεσματικότητα της επικοινωνίας, οι πληροφορίες θα πρέπει να παρέχονται με σαφείς και κατανοητούς όρους. Αυτό σημαίνει ότι οι εν λόγω πληροφορίες θα πρέπει να παρέχονται κατά τρόπο που το ενδιαφερόμενο πρόσωπο δύναται ευλόγως να κατανοεί. Η απαίτηση για σαφή και απλή διατύπωση εντάσσεται στο πλαίσιο των τυπικών απαιτήσεων των διοικητικών διαδικασιών στο κράτος μέλος. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να παραπέμπουν σε διατάξεις του εθνικού δικαίου όταν ενημερώνουν το ενδιαφερόμενο πρόσωπο σχετικά με την απόφαση επί αίτησης εγγραφής στους καταλόγους υποψηφίων ή στους εκλογικούς καταλόγους κατά την έννοια της παρούσας οδηγίας. Οι αρμόδιες αρχές θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να κοινοποιούν την απόφαση σε εξουσιοδοτημένο αντιπρόσωπο.

(17) Προκειμένου να βελτιωθεί η προσβασιμότητα στις πληροφορίες σχετικά με τις εκλογές, θα πρέπει να διατίθενται γενικές πληροφορίες σχετικά με τη διοργάνωση των εκλογών, τις προϋποθέσεις εγγραφής στους εκλογικούς καταλόγους ή στους καταλόγους υποψηφίων, την ημερομηνία των εκλογών, καθώς και τον τρόπο και τον τόπο ψηφοφορίας, για παράδειγμα σε ιστότοπο με γενική πρόσβαση που παρέχει τη δυνατότητα αυτόματης μετάφρασης, σε τουλάχιστον μία επίσημη γλώσσα της Ένωσης. Οι μεταφράσεις σε άλλες τέτοιες γλώσσες θα πρέπει να είναι αμιγώς πληροφοριακού χαρακτήρα και δεν θα πρέπει να έχουν νομικά αποτελέσματα. Εάν προκύψουν ερωτήματα σχετικά με την ακρίβεια των πληροφοριών που περιέχουν οι μεταφράσεις αυτές, μόνο το κείμενο στην επίσημη γλώσσα ή στις επίσημες γλώσσες του συγκεκριμένου κράτους μέλους θα πρέπει να θεωρείται νομικά δεσμευτικό.

(18) Κάθε παρέκκλιση από τους γενικούς κανόνες της παρούσας οδηγίας πρέπει να δικαιολογείται, σύμφωνα με το άρθρο 22 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ, από ειδικά προβλήματα που αντιμετωπίζει ένα κράτος μέλος και πρέπει να ευθυγραμμίζεται με τις απαιτήσεις του άρθρου 52 του Χάρτη, συμπεριλαμβανομένης της απαίτησης κάθε περιορισμός στην άσκηση του δικαιώματος του εκλέγειν και του εκλέγεσθαι στις δημοτικές και κοινοτικές εκλογές να προβλέπεται από τον νόμο και να συμμορφώνεται με τις αρχές της αναλογικότητας και της αναγκαιότητας. Επιπλέον, κάθε παρέκκλιση πρέπει να ευθυγραμμίζεται με το άρθρο 47 του Χάρτη.

(19) Ειδικά προβλήματα θα μπορούσαν να ανακύψουν σε κράτος μέλος όπου η αναλογία των πολιτών της Ένωσης που κατοικούν σε αυτό χωρίς να έχουν την ιθαγένειά του και έχουν τη νόμιμη ηλικία για να ψηφίσουν υπερβαίνει αισθητά τον μέσο όρο. Εφόσον οι πολίτες αυτοί αντιπροσωπεύουν άνω του 20 % του συνόλου του εκλογικού σώματος, δικαιολογούνται παρεκκλίσεις όσον αφορά το δικαίωμα του εκλέγειν. Τέτοιες παρεκκλίσεις θα πρέπει να βασίζονται στο κριτήριο της διάρκειας κατοικίας.

(20) Κράτη μέλη στα οποία η αναλογία των αλλοδαπών πολιτών της Ένωσης που έχουν ηλικία ψήφου υπερβαίνει το 20 % του συνόλου των πολιτών της Ένωσης που έχουν ηλικία ψήφου και κατοικούν σε αυτό θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να θεσπίζουν ειδικές διατάξεις βάσει του άρθρου 22 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ όσον αφορά τη σύνθεση των καταλόγων των υποψηφίων.

(21) Πρέπει να ληφθεί υπόψη το γεγονός ότι, σε ορισμένα κράτη μέλη, τα πρόσωπα που κατοικούν σε αυτά και είναι υπήκοοι άλλων κρατών μελών έχουν το δικαίωμα του εκλέγειν στις εκλογές για το εθνικό κοινοβούλιο. Κατά συνέπεια, ορισμένες διατάξεις της παρούσας οδηγίας μπορούν να μην εφαρμοστούν στα εν λόγω κράτη μέλη.

(22) Το Βασίλειο του Βελγίου παρουσιάζει ιδιαιτερότητες και ισορροπίες που συνδέονται με το γεγονός ότι το σύνταγμά του, στα άρθρα 1 έως 4, προβλέπει τρεις επίσημες γλώσσες και εδαφική κατανομή σε περιοχές και κοινότητες. Ως εκ τούτου, η πλήρης εφαρμογή της παρούσας οδηγίας σε ορισμένους δήμους και κοινότητες θα μπορούσε να έχει τέτοια αποτελέσματα ώστε να πρέπει να προβλεφθεί η δυνατότητα παρέκκλισης από τις διατάξεις της παρούσας οδηγίας προκειμένου να ληφθούν υπόψη οι ιδιαιτερότητες και οι ισορροπίες αυτές.

(23) Η Επιτροπή θα πρέπει να αξιολογεί τακτικά την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας και θα πρέπει να υποβάλει σχετική έκθεση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο. Η έκθεση θα πρέπει να περιλαμβάνει πληροφορίες σχετικά με τα μέτρα που έλαβαν τα κράτη μέλη για τη στήριξη της συμμετοχής των αλλοδαπών πολιτών της Ένωσης στις εκλογές και, εάν υπάρχουν, στατιστικά στοιχεία σχετικά με την άσκηση των εκλογικών τους δικαιωμάτων. Στα εν λόγω στατιστικά στοιχεία θα μπορούν να περιλαμβάνονται στοιχεία σχετικά με την εγγραφή στους εκλογικούς καταλόγους ή στους καταλόγους υποψηφίων και σχετικά με την εκλογική συμμετοχή, καθώς και συγκεντρωτικά ανωνυμοποιημένα δεδομένα σχετικά με την ιθαγένεια, την ηλικία, τη γλώσσα και τον τόπο. Λαμβάνοντας υπόψη τη διοικητική τους ικανότητα και το γεγονός ότι δεν υφίσταται υποχρέωση συλλογής ή δημιουργίας νέων δεδομένων, τα κράτη μέλη θα πρέπει να καταβάλλουν κάθε δυνατή προσπάθεια για να στηρίξουν το εν λόγω εγχείρημα παρέχοντας εγκαίρως τις διαθέσιμες πληροφορίες βάσει ερωτηματολογίου που διανέμει η Επιτροπή.

(24) Κατά περίπτωση, η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα με σκοπό την παροχή στην Επιτροπή στατιστικών στοιχείων σχετικά με τη συμμετοχή αλλοδαπών πολιτών της Ένωσης στις εκλογές θα πρέπει να διενεργείται σε συμμόρφωση προς τον κανονισμό (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ([3]) και τον κανονισμό (ΕΕ) 2018/1725 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ([4]), συμπεριλαμβανομένων των αρχών του περιορισμού του σκοπού, της ελαχιστοποίησης των δεδομένων, του περιορισμού της αποθήκευσης και της ακεραιότητας και της εμπιστευτικότητας. Ειδικότερα, η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα για στατιστικούς σκοπούς θα πρέπει να υπόκειται σε κατάλληλες εγγυήσεις, σύμφωνα με το άρθρο 89 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 και το άρθρο 13 του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1725. Στο πλαίσιο αυτό, τα δεδομένα θα πρέπει να διαμοιράζονται με τη χρήση τεχνολογιών που ενισχύουν την προστασία της ιδιωτικής ζωής και έχουν σχεδιαστεί ειδικά για την εφαρμογή των εν λόγω αρχών. Τα στατιστικά στοιχεία που υποβάλλονται σε επεξεργασία για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας θα πρέπει να είναι σε τέτοιο βαθμό συγκεντρωτικά ώστε να μην είναι δυνατή η ταυτοποίηση ατόμων.

(25) Είναι αναγκαίο η Επιτροπή να προβεί η ίδια σε αξιολόγηση της εφαρμογής της παρούσας οδηγίας εντός εύλογου χρονικού διαστήματος από την έναρξη ισχύος της, σε συνδυασμό με την αξιολόγηση της εφαρμογής της οδηγίας (ΕΕ) 2025/1788 του Συμβουλίου ([5]).

(26) Για να διασφαλιστεί ότι ο κατάλογος των κύριων οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης στα κράτη μέλη παραμένει επικαιροποιημένος, θα πρέπει να ανατεθεί στην Επιτροπή η εξουσία έκδοσης κατ' εξουσιοδότηση πράξεων σύμφωνα με το άρθρο 290 της ΣΛΕΕ, ώστε να τροποποιεί τον κατάλογο των κύριων οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης. Είναι ιδιαίτερα σημαντικό η Επιτροπή να διεξάγει, κατά τις προπαρασκευαστικές της εργασίες, τις κατάλληλες διαβουλεύσεις, μεταξύ άλλων σε επίπεδο εμπειρογνωμόνων, και οι διαβουλεύσεις αυτές να πραγματοποιούνται σύμφωνα με τις αρχές που ορίζονται στη διοργανική συμφωνία, της 13ης Απριλίου 2016, για τη βελτίωση του νομοθετικού έργου ([6]). Πιο συγκεκριμένα, προκειμένου να εξασφαλιστεί η έγκαιρη πρόσβαση σε όλες τις πληροφορίες που αφορούν την προετοιμασία των κατ' εξουσιοδότηση πράξεων, το Συμβούλιο θα πρέπει να λαμβάνει όλα τα έγγραφα κατά τον ίδιο χρόνο με τους εμπειρογνώμονες των κρατών μελών, και οι εμπειρογνώμονές του θα πρέπει να έχουν συστηματικά πρόσβαση στις συνεδριάσεις των ομάδων εμπειρογνωμόνων της Επιτροπής που ασχολούνται με την προετοιμασία κατ' εξουσιοδότηση πράξεων.

(27) Τα κράτη μέλη, κυρώνοντας τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία, και η Ένωση, συνάπτοντάς την εν λόγω σύμβαση με την απόφαση 2010/48/ΕΚ του Συμβουλίου ([7]), δεσμεύτηκαν να διασφαλίσουν τη συμμόρφωση με την εν λόγω σύμβαση, συμπεριλαμβανομένου του άρθρου 29 σχετικά με τη συμμετοχή στον πολιτικό και δημόσιο βίο. Για να υποστηριχθεί η ισότιμη και χωρίς αποκλεισμούς συμμετοχή των ατόμων με αναπηρία στις εκλογές, θα πρέπει να λαμβάνονται δεόντως υπόψη οι ανάγκες των πολιτών με αναπηρία και των ηλικιωμένων πολιτών κατά την κατάρτιση ρυθμίσεων για την άσκηση του δικαιώματος του εκλέγειν και του εκλέγεσθαι στις δημοτικές και κοινοτικές εκλογές στο κράτος μέλος κατοικίας από τους αλλοδαπούς πολίτες της Ένωσης.

([3]) Κανονισμός (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της οδηγίας 95/46/ΕΚ (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων) (ΕΕ L 119 της 4.5.2016, σ. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj).

([4]) Κανονισμός (ΕΕ) 2018/1725 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Οκτωβρίου 2018, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από τα θεσμικά και λοιπά όργανα και τους οργανισμούς της Ένωσης και την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών, και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 45/2001 και της απόφασης αριθ. 1247/2002/ΕΚ (ΕΕ L 295 της 21.11.2018, σ. 39, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1725/oj).

([5]) Οδηγία (ΕΕ) 2025/1788 του Συμβουλίου, της 24ης Ιουνίου 2025, για τις λεπτομέρειες άσκησης του δικαιώματος του εκλέγειν και του εκλέγεσθαι κατά τις εκλογές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου από τους πολίτες της Ένωσης που κατοικούν σε ένα κράτος μέλος του οποίου δεν είναι υπήκοοι (ΕΕ L, 2025/1788, 8.9.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2025/1788/oj).

([6]) ΕΕ L 123 της 12.5.2016, σ. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2016/512/oj.

([7]) Απόφαση 2010/48/ΕΚ του Συμβουλίου, της 26ης Νοεμβρίου 2009, σχετικά με τη σύναψη, από την Ευρωπαϊκή Κοινότητα, της σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία (ΕΕ L 23 της 27.1.2010, σ. 35, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2010/48(1)/oj).

(28) Οι κανονισμοί (ΕΕ) 2016/679 και (ΕΕ) 2018/1725 εφαρμόζονται στην επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα κατά την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας.

(29) Σύμφωνα με το άρθρο 42 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1725, ζητήθηκε η γνώμη του Ευρωπαίου Επόπτη Προστασίας Δεδομένων, ο οποίος διατύπωσε επίσημα παρατηρήσεις στις 17 Ιανουαρίου 2022.

(30) Η παρούσα οδηγία σέβεται τα θεμελιώδη δικαιώματα και τις αρχές που αναγνωρίζονται ιδίως από τον Χάρτη, ειδικότερα στα άρθρα 21 και 40. Ως εκ τούτου, είναι σημαντικό η παρούσα οδηγία να εφαρμόζεται σύμφωνα με τα εν λόγω δικαιώματα και αρχές, διασφαλίζοντας, μεταξύ άλλων, τον πλήρη σεβασμό του δικαιώματος της προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, του δικαιώματος στην απαγόρευση διακρίσεων, του δικαιώματος του εκλέγειν και του εκλέγεσθαι στις δημοτικές και κοινοτικές εκλογές, της ελεύθερης κυκλοφορίας και διαμονής και του δικαιώματος πραγματικής προσφυγής.

(31) Η υποχρέωση μεταφοράς της παρούσας οδηγίας στο εθνικό δίκαιο θα πρέπει να περιοριστεί στις διατάξεις που τροποποιούν ουσιωδώς τις προϋπάρχουσες οδηγίες. Η υποχρέωση μεταφοράς των μη τροποποιούμενων διατάξεων στο εθνικό δίκαιο απορρέει από τις προϋπάρχουσες οδηγίες.

(32) Η παρούσα οδηγία δεν θα πρέπει να θίγει τις υποχρεώσεις των κρατών μελών όσον αφορά τις προθεσμίες μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο των οδηγιών που παρατίθενται στο παράρτημα ΙΙ μέρος Β,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΟΔΗΓΙΑ:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι

Γενικές διατάξεις

Άρθρο 1

Αντικείμενο και πεδίο εφαρμογής

1. Η παρούσα οδηγία θεσπίζει τις διατυπώσεις σύμφωνα με τις οποίες οι πολίτες της Ένωσης που κατοικούν σε κράτος μέλος του οποίου δεν είναι υπήκοοι («αλλοδαποί πολίτες της Ένωσης») μπορούν να ασκούν σε αυτό το δικαίωμα του εκλέγειν και του εκλέγεσθαι κατά τις δημοτικές και κοινοτικές εκλογές.

2. Οι διατάξεις της παρούσας οδηγίας δεν επηρεάζουν τις διατάξεις κράτους μέλους σχετικά με το δικαίωμα του εκλέγειν και του εκλέγεσθαι είτε των ημεδαπών οι οποίοι κατοικούν εκτός του εδάφους του είτε των υπηκόων τρίτων χωρών που κατοικούν στο εν λόγω κράτος μέλος.

Άρθρο 2

Ορισμοί

1. Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, νοούνται ως:

α) «κύριος οργανισμός τοπικής αυτοδιοίκησης»: διοικητικός φορέας που αναφέρεται στο παράρτημα Ι και ο οποίος, σύμφωνα με τη νομοθεσία του σχετικού κράτους μέλους, έχει ένα ή περισσότερα όργανα που εκλέγονται με άμεση και καθολική ψηφοφορία και είναι αρμόδιος να διοικεί ιδία ευθύνη ορισμένες υποθέσεις τοπικού χαρακτήρα, στο πρώτο επίπεδο πολιτικής και διοικητικής οργάνωσης·

β) «δημοτικές και κοινοτικές εκλογές»: οι εκλογές με καθολική και άμεση ψηφοφορία για την ανάδειξη των μελών του σώματος των αντιπροσώπων και, κατά περίπτωση, ανάλογα με τη νομοθεσία του σχετικού κράτους μέλους, του προέδρου και των μελών του εκτελεστικού οργάνου ενός κύριου οργανισμού τοπικής αυτοδιοίκησης·

γ) «κράτος μέλος κατοικίας»: το κράτος μέλος στο οποίο κατοικεί πολίτης της Ένωσης, χωρίς να έχει την ιθαγένειά του·

δ) «κράτος μέλος καταγωγής»: το κράτος μέλος του οποίου πολίτης της Ένωσης είναι υπήκοος·

ε) «εκλογικός κατάλογος»: ο επίσημος κατάλογος όλων των εκλογέων που έχουν το δικαίωμα του εκλέγειν σε δεδομένο κύριο οργανισμό τοπικής αυτοδιοίκησης ή σε μία από τις υποδιαιρέσεις του, ο οποίος καταρτίζεται και ενημερώνεται από την αρμόδια αρχή σύμφωνα με τον εκλογικό νόμο του κράτους μέλους κατοικίας ή το δημοτολόγιο, αν σε αυτό γίνεται μνεία της ιδιότητας του εκλογέα·

στ) «ημερομηνία αναφοράς»: η ημέρα κατά την οποία ή οι ημέρες κατά τις οποίες οι πολίτες της Ένωσης υποχρεούνται να πληρούν, σύμφωνα με το δίκαιο του κράτους μέλους κατοικίας, τις προϋποθέσεις που απαιτούνται για την άσκηση του δικαιώματος του εκλέγειν ή του εκλέγεσθαι στο εν λόγω κράτος μέλος

ζ) «υπεύθυνη δήλωση»: δήλωση του ενδιαφερόμενου προσώπου, το ανακριβές περιεχόμενο της οποίας συνεπάγεται κυρώσεις σύμφωνα με την εφαρμοστέα εθνική νομοθεσία.

2. Τα κράτη μέλη γνωστοποιούν στην Επιτροπή κάθε περίπτωση στην οποία ένας κύριος οργανισμός τοπικής αυτοδιοίκησης, από τους αναφερόμενους στο παράρτημα Ι, αντικαθίσταται, λόγω τροποποίησης του εθνικού τους δικαίου, από άλλον οργανισμό που έχει τα καθήκοντα που αναφέρονται στη παράγραφο 1 στοιχείο α) του παρόντος άρθρου ή στην οποία, λόγω αυτής της τροποποίησης, καταργείται κάποιος από αυτούς τους οργανισμούς ή συστήνονται νέοι οργανισμοί.

Ανατίθεται στην Επιτροπή η εξουσία να εκδίδει κατ' εξουσιοδότηση πράξεις σύμφωνα με το άρθρο 16 σχετικά με την τροποποίηση του παραρτήματος Ι σύμφωνα με τις κοινοποιήσεις που λαμβάνονται δυνάμει του πρώτου εδαφίου της παρούσας παραγράφου.

Άρθρο 3

Προϋποθέσεις άσκησης του δικαιώματος του εκλέγειν και του εκλέγεσθαι

Κάθε πρόσωπο το οποίο, κατά την ημερομηνία αναφοράς:

α) είναι πολίτης της Ένωσης κατά την έννοια του άρθρου 20 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ· και

β) δεν έχει την ιθαγένεια του κράτους μέλους κατοικίας, αλλά πληροί τις ίδιες προϋποθέσεις από τις οποίες η νομοθεσία του εν λόγω κράτους μέλους εξαρτά το δικαίωμα του εκλέγειν και του εκλέγεσθαι των υπηκόων του,

έχει δικαίωμα του εκλέγειν και του εκλέγεσθαι στις δημοτικές και κοινοτικές εκλογές στο κράτος μέλος κατοικίας, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρούσας οδηγίας.

Άρθρο 4

Απαιτήσεις διάρκειας κατοικίας

1. Αν, για να είναι εκλογείς ή εκλόγιμοι, οι υπήκοοι του κράτους μέλους κατοικίας πρέπει να κατοικούν επί ορισμένο ελάχιστο χρονικό διάστημα στην επικράτεια του εν λόγω κράτους μέλους, οι κατά το άρθρο 3 εκλογείς ή εκλόγιμοι λογίζεται ότι πληρούν αυτή την προϋπόθεση εφόσον έχουν κατοικήσει επί ισοδύναμο χρονικό διάστημα σε άλλα κράτη μέλη.

2. Αν, σύμφωνα με τη νομοθεσία του κράτους μέλους κατοικίας, οι υπήκοοί του μπορούν να ασκούν το δικαίωμα του εκλέγειν και του εκλέγεσθαι μόνον ως προς τον κύριο οργανισμό τοπικής αυτοδιοίκησης στο έδαφος του οποίου έχουν την κύρια κατοικία τους, η προϋπόθεση αυτή ισχύει και για τους κατά το άρθρο 3 εκλογείς ή εκλόγιμους.

3. Η παράγραφος 1 δεν επηρεάζει:

α) τις διατάξεις κράτους μέλους οι οποίες εξαρτούν την άσκηση του δικαιώματος του εκλέγειν και του εκλέγεσθαι σε έναν δεδομένο κύριο οργανισμό τοπικής αυτοδιοίκησης από την προϋπόθεση το οικείο πρόσωπο να έχει κατοικήσει επί ελάχιστο διάστημα στην περιφέρεια του εν λόγω οργανισμού·

β) τυχόν εθνικές διατάξεις που ισχύουν κατά την ημερομηνία έκδοσης της παρούσας οδηγίας, βάσει των οποίων η άσκηση του δικαιώματος του εκλέγειν και του εκλέγεσθαι τελεί υπό την προϋπόθεση το οικείο πρόσωπο να έχει κατοικήσει επί κάποιο ελάχιστο διάστημα στο τμήμα του κράτους μέλους στο οποίο ανήκει ο κύριος οργανισμός τοπικής αυτοδιοίκησης.

Άρθρο 5

Μη εκλογιμότητα

1. Τα κράτη μέλη κατοικίας μπορούν να ορίζουν ότι οι αλλοδαποί πολίτες της Ένωσης οι οποίοι, βάσει ατομικής απόφασης αστικού δικαίου ή απόφασης ποινικού δικαίου, έχουν εκπέσει του δικαιώματος του εκλέγεσθαι δυνάμει της νομοθεσίας του κράτους μέλους καταγωγής αποκλείονται από την άσκηση του εν λόγω δικαιώματος κατά τις δημοτικές και κοινοτικές εκλογές.

2. Η υποβληθείσα στο κράτος μέλος κατοικίας αίτηση υποψηφιότητας αλλοδαπού πολίτη της Ένωσης στις δημοτικές και κοινοτικές εκλογές δύναται να κηρυχθεί απαράδεκτη εφόσον το εν λόγω πρόσωπο αδυνατεί να προσκομίσει την υπεύθυνη δήλωση του άρθρου 9 παράγραφος 2 στοιχείο α) ή τη βεβαίωση του άρθρου 9 παράγραφος 2 στοιχείο β).

3. Τα κράτη μέλη μπορούν να ορίζουν ότι μόνον ημεδαποί είναι εκλόγιμοι για το αξίωμα του προεδρεύοντος, του αναπληρωτή ή του μέλους του διευθύνοντος συλλογικού εκτελεστικού οργάνου κύριου οργανισμού τοπικής αυτοδιοίκησης, εφόσον διά της εκλογής τους θα ασκήσουν το αξίωμα αυτό καθ' όλη τη διάρκεια της θητείας τους.

Τα κράτη μέλη μπορούν επίσης να ορίζουν ότι τα καθήκοντα του προεδρεύοντος, του αναπληρωτή ή του μέλους εκτελεστικού συλλογικού οργάνου κύριου οργανισμού τοπικής αυτοδιοίκησης προορίζονται μόνο για τους ημεδαπούς, όταν ασκούνται προσωρινά και αναπληρωματικά.

Τα κράτη μέλη μπορούν, λαμβάνοντας υπόψη τη ΣΛΕΕ και τις γενικές αρχές του δικαίου, να λαμβάνουν τα ενδεδειγμένα, αναγκαία και αναλογικά μέτρα προκειμένου να εξασφαλίσουν ότι μόνο οι ημεδαποί μπορούν να ασκήσουν τα αξιώματα του πρώτου εδαφίου και να αναλάβουν καθήκοντα αναπληρωτή του δευτέρου εδαφίου.

4. Τα κράτη μέλη μπορούν επίσης να προβλέπουν ότι οι αλλοδαποί πολίτες της Ένωσης που έχουν εκλεγεί μέλη ενός αντιπροσωπευτικού οργάνου, δεν συμμετέχουν ούτε στον ορισμό των εκλεκτόρων μιας κοινοβουλευτικής συνέλευσης ούτε στην εκλογή των μελών της.

Άρθρο 6

Ασυμβίβαστο

1. Οι κατά το άρθρο 3 εκλόγιμοι υπόκεινται στις ίδιες προϋποθέσεις περί ασυμβίβαστου που ισχύουν για τους υπηκόους του εν λόγω κράτους μέλους σύμφωνα με τη νομοθεσία του κράτους μέλους κατοικίας.

2. Τα κράτη μέλη μπορούν να ορίζουν ότι η ιδιότητα του εκλεγέντος στις δημοτικές και κοινοτικές εκλογές στο κράτος μέλος κατοικίας είναι επίσης ασυμβίβαστη με την κατοχή σε άλλα κράτη μέλη ιδιότητας η οποία είναι ανάλογη με ιδιότητα επιφέρουσα το ασυμβίβαστο στο κράτος μέλος κατοικίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ II

Άσκηση του δικαιώματος του εκλέγειν και του εκλέγεσθαι

Άρθρο 7

Ελευθερία επιλογής της άσκησης του εκλογικού δικαιώματος στο κράτος μέλος κατοικίας

1. Τα άτομα που απολαύουν του δικαιώματος του εκλέγειν κατά το άρθρο 3 («κατά το άρθρο 3 εκλογείς») ασκούν το εκλογικό τους δικαίωμα στις δημοτικές και κοινοτικές εκλογές του κράτους μέλους κατοικίας εφόσον εκδηλώσουν σχετική βούληση.

2. Αν η άσκηση του εκλογικού δικαιώματος είναι υποχρεωτική στο κράτος μέλος κατοικίας, η υποχρέωση αυτή ισχύει για τους κατά το άρθρο 3 εκλογείς οι οποίοι είναι εγγεγραμμένοι στους εκλογικούς καταλόγους.

3. Στα κράτη μέλη στα οποία η άσκηση του εκλογικού δικαιώματος δεν είναι υποχρεωτική, δύναται να προβλεφθεί η αυτεπάγγελτη εγγραφή στους εκλογικούς καταλόγους των κατά το άρθρο 3 εκλογέων.

Άρθρο 8

Εγγραφή και διαγραφή από τους εκλογικούς καταλόγους

1. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα, ώστε οι κατά το άρθρο 3 εκλογείς να εγγραφούν εγκαίρως στους εκλογικούς καταλόγους πριν από την ψηφοφορία.

2. Για να εγγραφούν στους εκλογικούς καταλόγους, οι κατά το άρθρο 3 εκλογείς πρέπει να προσκομίσουν τα ίδια με τους ημεδαπούς εκλογείς δικαιολογητικά.

Περαιτέρω, το κράτος μέλος της κατοικίας δύναται να απαιτήσει από τους κατά το άρθρο 3 εκλογείς να προσκομίσουν έγκυρο έγγραφο ταυτότητας καθώς επίσης και υπεύθυνη δήλωση όπου αναφέρονται το όνομα, η ιθαγένεια, η ημερομηνία και ο τόπος γέννησης και η διεύθυνσή τους στην εκλογική επικράτεια των κρατών μελών κατοικίας. Τα κράτη μέλη μπορούν επίσης να απαιτούν να περιλαμβάνει η υπεύθυνη δήλωση επιπρόσθετα στοιχεία επικοινωνίας, όπως αριθμό τηλεφώνου ή διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου.

3. Οι κατά το άρθρο 3 εκλογείς που περιλαμβάνονται στους εκλογικούς καταλόγους στο κράτος μέλος κατοικίας παραμένουν εγγεγραμμένοι, υπό τις ίδιες προϋποθέσεις με τους ημεδαπούς εκλογείς, μέχρις ότου διαγραφούν επειδή δεν πληρούν πλέον τις απαιτούμενες για την άσκηση του εκλογικού δικαιώματος προϋποθέσεις. Όταν τα κράτη μέλη προβλέπουν την ενημέρωση των υπηκόων για τη διαγραφή τους από τους εκλογικούς καταλόγους, οι διατάξεις αυτές εφαρμόζονται εξίσου στους κατά το άρθρο 3 εκλογείς.

Οι εκλογείς οι οποίοι έχουν εγγραφεί στους εκλογικούς καταλόγους κατόπιν αιτήσεώς τους μπορούν, εφόσον το ζητήσουν, να διαγραφούν.

Σε περίπτωση που υπαχθούν σε άλλο κύριο οργανισμό τοπικής αυτοδιοίκησης του ίδιου κράτους μέλους, οι εκλογείς αυτοί εγγράφονται στους εκλογικούς καταλόγους του εν λόγω οργανισμού υπό τις ίδιες προϋποθέσεις με τους ημεδαπούς εκλογείς.

4. Με την επιφύλαξη των κανόνων κάθε κράτους μέλους σχετικά με το δικαίωμα του εκλέγειν ή του εκλέγεσθαι των υπηκόων που διαμένουν εκτός της επικράτειάς του, το γεγονός ότι οι κατά το άρθρο 3 εκλογείς έχουν εγγραφεί στους εκλογικούς καταλόγους του κράτους μέλους κατοικίας δεν συνεπάγεται τη διαγραφή τους από τους εκλογικούς καταλόγους του κράτους μέλους καταγωγής.

Άρθρο 9

Εγγραφή στους καταλόγους υποψηφίων

1. Κατά την υποβολή της αίτησης υποψηφιότητας, οι κατά το άρθρο 3 εκλόγιμοι πρέπει να προσκομίσουν τα ίδια με τους ημεδαπούς υποψηφίους δικαιολογητικά. Το κράτος μέλος κατοικίας δύναται να απαιτήσει από τα εν λόγω πρόσωπα να υποβάλουν έγκυρο έγγραφο ταυτότητας καθώς επίσης και υπεύθυνη δήλωση όπου αναφέρονται το όνομα, η ιθαγένεια, η ημερομηνία και ο τόπος γέννησης και η διεύθυνσή τους στην εκλογική επικράτεια των κρατών μελών κατοικίας.

2. Το κράτος μέλος κατοικίας μπορεί περαιτέρω να απαιτήσει από τους κατά το άρθρο 3 εκλόγιμους τα εξής:

α) να αναφέρουν στην υπεύθυνη δήλωση της παραγράφου 1 ότι στο κράτος μέλος καταγωγής τους δεν έχουν εκπέσει του δικαιώματος του εκλέγεσθαι·

β) στην περίπτωση αμφιβολιών περί του περιεχομένου της υπεύθυνης δήλωσης κατά το στοιχείο α), να προσκομίσουν πριν ή μετά τις εκλογές βεβαίωση των αρμόδιων διοικητικών αρχών του κράτους μέλους καταγωγής η οποία πιστοποιεί ότι δεν έχουν εκπέσει του δικαιώματος του εκλέγεσθαι στο εν λόγω κράτος μέλος ή ότι οι αρχές αυτές δεν γνωρίζουν την ύπαρξη τέτοιας έκπτωσης·

γ) να αναφέρουν στην υπεύθυνη δήλωση της παραγράφου 1 επιπρόσθετα στοιχεία επικοινωνίας, όπως αριθμό τηλεφώνου ή διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου·

δ) να βεβαιώσουν με την υπεύθυνη δήλωση της παραγράφου 1 ότι δεν έχουν άλλη ιδιότητα καλυπτόμενη από το ασυμβίβαστο βάσει του άρθρου 6 παράγραφος 2·

ε) να δηλώσουν, ενδεχομένως, την τελευταία τους διεύθυνση στο κράτος μέλος καταγωγής.

Άρθρο 10

Ειδικά μέσα ψηφοφορίας

Τα κράτη μέλη που παρέχουν στους υπηκόους τη δυνατότητα της εκ των προτέρων ψηφοφορίας, της επιστολικής ψηφοφορίας ή της ηλεκτρονικής ή διαδικτυακής ψηφοφορίας στις δημοτικές και κοινοτικές εκλογές εξασφαλίζουν ότι τα εν λόγω μέσα ψηφοφορίας είναι επίσης διαθέσιμα, υπό τις ίδιες προϋποθέσεις, στους κατά το άρθρο 3 εκλογείς.

Άρθρο 11

Απόφαση σχετικά με την εγγραφή και ένδικα μέσα

1. Οι αρμόδιες αρχές του κράτους μέλους κατοικίας ενημερώνουν το ενδιαφερόμενο πρόσωπο εγκαίρως και με τη χρήση σαφούς και απλής διατύπωσης για την απόφαση που επιφυλάσσει στην αίτηση εγγραφής του οικείου προσώπου στους εκλογικούς καταλόγους ή για την απόφαση σχετικά με το παραδεκτό της υποψηφιότητάς του οικείου προσώπου. Η κοινοποίηση της υποψηφιότητας μπορεί επίσης να απευθύνεται προς εξουσιοδοτημένο αντιπρόσωπο.

2. Σε περίπτωση μη εγγραφής αλλοδαπών πολιτών της Ένωσης στους εκλογικούς καταλόγους, απόρριψης της αίτησης εγγραφής τέτοιου πολίτη στους εκλογικούς καταλόγους ή απόρριψης της υποψηφιότητας τέτοιου πολίτη, το ενδιαφερόμενο πρόσωπο έχει το δικαίωμα να ασκήσει, υπό παρόμοιους όρους, τα ένδικα μέσα που επιφυλάσσει σε αντίστοιχες περιπτώσεις η νομοθεσία του κράτους μέλους κατοικίας για τους ημεδαπούς εκλογείς και εκλόγιμους.

3. Σε περίπτωση σφαλμάτων στους εκλογικούς καταλόγους ή στους καταλόγους υποψηφίων για τις δημοτικές και κοινοτικές εκλογές, το ενδιαφερόμενο πρόσωπο έχει το δικαίωμα να ασκήσει, υπό παρόμοιους όρους, τα ένδικα μέσα που προβλέπει η νομοθεσία του κράτους μέλους κατοικίας για τους ημεδαπούς εκλογείς και εκλόγιμους.

Άρθρο 12

Παροχή πληροφοριών

1. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι μία ή περισσότερες αρχές είναι αρμόδιες για τη λήψη των αναγκαίων μέτρων ώστε να διασφαλίζεται ότι οι αλλοδαποί πολίτες της Ένωσης ενημερώνονται εγκαίρως για τις προϋποθέσεις και τους λεπτομερείς κανόνες εγγραφής τους ως εκλογέων ή υποψηφίων στις δημοτικές και κοινοτικές εκλογές.

2. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι αρμόδιες αρχές της παραγράφου 1 καθιστούν εγκαίρως διαθέσιμες στους εγγεγραμμένους ενωσιακούς κατά το άρθρο 3 εκλογείς και στους εγγεγραμμένους κατά το άρθρο 3 εκλόγιμους πολίτες της Ένωσης τις ακόλουθες πληροφορίες:

α) την κατάσταση της εγγραφής τους κατόπιν αιτήσεως·

β) την ημερομηνία των εκλογών καθώς και τον τρόπο και τον τόπο της ψηφοφορίας,

γ) τα μέσα για την απόκτηση περαιτέρω πληροφοριών σχετικά με την οργάνωση των εκλογών, συμπεριλαμβανομένου του καταλόγου υποψηφίων.

3. Οι πληροφορίες σχετικά με τις προϋποθέσεις και τους λεπτομερείς κανόνες εγγραφής στους εκλογικούς καταλόγους ή στους καταλόγους υποψηφίων στις δημοτικές και κοινοτικές εκλογές και οι πληροφορίες που αναφέρονται στην παράγραφο 2 καθίστανται διαθέσιμες σύμφωνα με τις απαιτήσεις ποιότητας του άρθρου 9 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1724 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ([8]) σε μία ή περισσότερες από τις επίσημες γλώσσες των κρατών μελών κατοικίας.

Οι γενικές πληροφορίες σχετικά με τη διοργάνωση των εκλογών, μεταξύ άλλων οι προϋποθέσεις εγγραφής στους εκλογικούς καταλόγους ή στους καταλόγους υποψηφίων, η ημερομηνία των εκλογών, καθώς και ο τρόπος και ο τόπος ψηφοφορίας, πρέπει επίσης να είναι διαθέσιμες σε τουλάχιστον μία ακόμη επίσημη γλώσσα της Ένωσης που αναφέρεται στο άρθρο 12 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1724 ή που είναι ευρέως κατανοητή από τους πολίτες της Ένωσης που κατοικούν στο έδαφος του κράτους μέλους κατοικίας. Τα κράτη μέλη μπορούν να ζητήσουν από την Επιτροπή να παράσχει υποστήριξη για τις εν λόγω μεταφράσεις σύμφωνα με το άρθρο 12 του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1724. Οι εν λόγω μεταφράσεις είναι αμιγώς πληροφοριακού χαρακτήρα και δεν έχουν νομικές συνέπειες.

4. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι πληροφορίες σχετικά με τις προϋποθέσεις και τους λεπτομερείς κανόνες εγγραφής στους εκλογικούς καταλόγους ή στους καταλόγους υποψηφίων στις δημοτικές και κοινοτικές εκλογές, καθώς και οι πληροφορίες που αναφέρονται στην παράγραφο 2 καθίστανται προσβάσιμες ιδίως στα άτομα με αναπηρία, με τη χρήση των κατάλληλων μέσων, τρόπων και μορφών επικοινωνίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ III

Παρεκκλίσεις και μεταβατικές διατάξεις

Άρθρο 13

Παρεκκλίσεις

1. Εάν το ποσοστό των πολιτών της Ένωσης που έχουν ηλικία ψήφου και κατοικούν σε κράτος μέλος χωρίς να έχουν την ιθαγένειά του υπερβαίνει το 20 % του συνόλου των ημεδαπών και αλλοδαπών πολιτών της Ένωσης που έχουν ηλικία ψήφου και κατοικούν σε αυτό, το εν λόγω κράτος μέλος μπορεί, κατά παρέκκλιση από τις διατάξεις της παρούσας οδηγίας:

α) να επιφυλάσσει το δικαίωμα του εκλέγειν μόνο στους κατά το άρθρο 3 εκλογείς που κατοικούν στο εν λόγω κράτος μέλος κατά τη διάρκεια ελαχίστης χρονικής περιόδου που δεν υπερβαίνει μία περίοδο θητείας των μελών του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου·

β) να επιφυλάσσει το δικαίωμα του εκλέγεσθαι μόνο στους κατά το άρθρο 3 εκλόγιμους που κατοικούν στο εν λόγω κράτος μέλος κατά τη διάρκεια ελαχίστης χρονικής περιόδου η οποία δεν υπερβαίνει δύο περιόδους θητείας των μελών του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου· και

([8]) Κανονισμός (ΕΕ) 2018/1724 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 2ας Οκτωβρίου 2018, για τη δημιουργία ενιαίας ψηφιακής θύρας με σκοπό την παροχή πρόσβασης σε πληροφορίες, σε διαδικασίες και σε υπηρεσίες υποστήριξης και επίλυσης προβλημάτων και για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1024/2012 (ΕΕ L 295 της 21.11.2018, σ. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1724/oj).

γ) να λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα για την κατάρτιση των συνδυασμών των υποψηφίων, με στόχο ιδίως να διευκολύνει την ένταξη των αλλοδαπών πολιτών της Ένωσης.

2. Το Βασίλειο του Βελγίου μπορεί, κατά παρέκκλιση από τις διατάξεις της παρούσας οδηγίας, να εφαρμόσει τη παράγραφο 1 στοιχείο α) σε περιορισμένο αριθμό δήμων και κοινοτήτων, τον κατάλογο των οποίων ανακοινώνει ένα τουλάχιστον έτος πριν από τις δημοτικές ή κοινοτικές εκλογές για τις οποίες προβλέπεται να γίνει χρήση της παρέκκλισης.

3. Αν η νομοθεσία ενός κράτους μέλους ορίζει ότι οι υπήκοοι άλλου κράτους μέλους που κατοικούν στο πρώτο κράτος μέλος έχουν το δικαίωμα του εκλέγειν για το εθνικό κοινοβούλιο αυτού του κράτους μέλους και μπορούν να είναι εγγεγραμμένοι, προς τον σκοπό αυτό, στους εκλογικούς καταλόγους υπό τις ίδιες με τους ημεδαπούς εκλογείς προϋποθέσεις, το πρώτο κράτος μέλος μπορεί, κατά παρέκκλιση από τις διατάξεις της παρούσας οδηγίας, να μην εφαρμόζει στους υπηκόους αυτούς τα άρθρα 6 έως 11.

4. 6 έτη μετά τις 24 Ιουνίου 2026 και στη συνέχεια ανά εξαετία, η Επιτροπή υποβάλλει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο έκθεση με την οποία διαπιστώνεται αν εξακολουθούν ή όχι να ισχύουν οι λόγοι που δικαιολογούν τη χορήγηση, στα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη, παρέκκλισης σύμφωνα με το άρθρο 22 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ, και προτείνει, κατά περίπτωση, τις κατάλληλες προσαρμογές. Τα κράτη μέλη που εφαρμόζουν διατάξεις παρέκκλισης δυνάμει των παραγράφων 1 και 2 διαβιβάζουν στην Επιτροπή όλες τις απαιτούμενες αιτιολογήσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ IV

Τελικές διατάξεις

Άρθρο 14

Υποβολή εκθέσεων

Εντός 6 ετών από τις 24 Ιουνίου 2026 και στη συνέχεια ανά εξαετία, η Επιτροπή υποβάλλει έκθεση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο για την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας, ιδίως για την εφαρμογή του άρθρου 5 παράγραφος 3. Η έκθεση πρέπει να περιέχει, εάν υπάρχουν, στατιστικά στοιχεία σχετικά με τη συμμετοχή των κατά το άρθρο 3 εκλογέων και των κατά το άρθρο 3 εκλόγιμων στις δημοτικές και κοινοτικές εκλογές, καθώς και συνοπτική παρουσίαση των σχετικών μέτρων. Τα κράτη μέλη καταβάλλουν κάθε δυνατή προσπάθεια για να στηρίξουν την Επιτροπή παρέχοντας τις διαθέσιμες πληροφορίες.

Άρθρο 15

Αξιολόγηση

Εντός 10 ετών από τις 24 Ιουνίου 2026, η Επιτροπή αξιολογεί την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας και συντάσσει έκθεση αξιολόγησης σχετικά με την πρόοδο προς την επίτευξη των στόχων της.

Άρθρο 16

Άσκηση της εξουσιοδότησης

1. Ανατίθεται στην Επιτροπή η εξουσία να εκδίδει κατ' εξουσιοδότηση πράξεις υπό τους όρους του παρόντος άρθρου.

2. Η προβλεπόμενη στο άρθρο 2 παράγραφος 2 εξουσία έκδοσης κατ' εξουσιοδότηση πράξεων ανατίθεται στην Επιτροπή για αόριστο χρονικό διάστημα από τις 24 Ιουνίου 2026.

3. Η εξουσιοδότηση που προβλέπεται στο άρθρο 2 παράγραφος 2 μπορεί να ανακληθεί ανά πάσα στιγμή από το Συμβούλιο. Η απόφαση ανάκλησης περατώνει την εξουσιοδότηση που προσδιορίζεται στην εν λόγω απόφαση. Αρχίζει να ισχύει την επομένη της δημοσίευσης της απόφασης στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* ή σε μεταγενέστερη ημερομηνία που ορίζεται σε αυτήν. Δεν θίγει το κύρος των κατ' εξουσιοδότηση πράξεων που ισχύουν ήδη.

4. Πριν εκδώσει κατ' εξουσιοδότηση πράξη, η Επιτροπή διεξάγει διαβουλεύσεις με εμπειρογνώμονες που ορίζουν τα κράτη μέλη σύμφωνα με τις αρχές της διοργανικής συμφωνίας, της 13ης Απριλίου 2016, για τη βελτίωση του νομοθετικού έργου.

5. Μόλις εκδώσει μια κατ' εξουσιοδότηση πράξη, η Επιτροπή την κοινοποιεί στο Συμβούλιο.

6. Η κατ' εξουσιοδότηση πράξη που εκδίδεται δυνάμει του άρθρου 2 παράγραφος 2 τίθεται σε ισχύ εφόσον δεν έχει διατυπωθεί αντίρρηση από το Συμβούλιο εντός 2 μηνών από την κοινοποίηση της πράξης στο Συμβούλιο ή αν, πριν λήξει αυτή η περίοδος, το Συμβούλιο ενημερώσει την Επιτροπή ότι δεν θα προβάλει αντιρρήσεις. Η προθεσμία αυτή παρατείνεται κατά 2 μήνες κατόπιν πρωτοβουλίας του Συμβουλίου.

7. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ενημερώνεται για την έκδοση κατ' εξουσιοδότηση πράξεων από την Επιτροπή, για κάθε ένσταση που διατυπώνεται εναντίον τους ή για την ανάκληση της εξουσιοδότησης από το Συμβούλιο.

Άρθρο 17

Μεταφορά στο εθνικό δίκαιο

1. Τα κράτη μέλη θεσπίζουν τις αναγκαίες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις για να συμμορφωθούν με το άρθρο 8 παράγραφοι 2, 3 και 4, τα άρθρα 9 και 10, το άρθρο 11 παράγραφοι 1 και 3, τα άρθρα 12 και 14 και το παράρτημα Ι έως τις 25 Ιουνίου 2028. Ανακοινώνουν αμέσως στην Επιτροπή το κείμενο των εν λόγω διατάξεων.

Οι διατάξεις αυτές, όταν θεσπίζονται από τα κράτη μέλη, περιέχουν αναφορά στην παρούσα οδηγία ή συνοδεύονται από την αναφορά αυτή κατά την επίσημη δημοσίευσή τους. Οι εν λόγω διατάξεις περιλαμβάνουν επίσης δήλωση που διευκρινίζει ότι οι παραπομπές των ισχυουσών νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων στην οδηγία που καταργείται με την παρούσα οδηγία νοούνται ως παραπομπές στην παρούσα οδηγία. Ο τρόπος πραγματοποίησης αυτής της αναφοράς και η διατύπωση αυτής της δήλωσης καθορίζονται από τα κράτη μέλη.

2. Τα κράτη μέλη ανακοινώνουν στην Επιτροπή το κείμενο των διατάξεων εθνικού δικαίου τις οποίες θεσπίζουν στον τομέα που διέπεται από την παρούσα οδηγία.

Άρθρο 18

Κατάργηση

Η οδηγία 94/80/ΕΚ, όπως τροποποιήθηκε με την οδηγία που παρατίθεται στο παράρτημα ΙΙ μέρος Α, καταργείται από τις 26 Ιουνίου 2028, με την επιφύλαξη των υποχρεώσεων των κρατών μελών όσον αφορά τις προθεσμίες μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο των οδηγιών που παρατίθενται στο παράρτημα ΙΙ μέρος Β.

Οι παραπομπές στις καταργούμενες οδηγίες νοούνται ως παραπομπές στην παρούσα οδηγία και διαβάζονται σύμφωνα με τον πίνακα αντιστοιχίας του παραρτήματος ΙΙΙ.

Άρθρο 19

Έναρξη ισχύος και εφαρμογή

Η παρούσα οδηγία αρχίζει να ισχύει την εικοστή ημέρα από τη δημοσίευσή της στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Τα άρθρα 1 έως 7, το άρθρο 8 παράγραφος 1, το άρθρο 11 παράγραφος 2 και το άρθρο 13 εφαρμόζονται από τις 26 Ιουνίου 2028.

Άρθρο 20

Αποδέκτες

Η παρούσα οδηγία απευθύνεται στα κράτη μέλη.

Βρυξέλλες, 26 Μαΐου 2026.

Για το Συμβούλιο

Η Πρόεδρος

Μ. ΡΑΟΥΝΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

Για τους σκοπούς του άρθρου 2 παράγραφος 1 στοιχείο α) της παρούσας οδηγίας, νοούνται ως «κύριοι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης»:

— για το Βέλγιο: commune/gemeente/Gemeinde, conseil de district/districtsraad/Distriktrat

— για τη Βουλγαρία: община/кметство/Общината е основната административно-териториална единица, в която се осъществява местното самоуправление,

— για την Τσεχική Δημοκρατία: obec, městský obvod nebo městská část územně členěného statutárního města, městská část hlavního města Prahy,

— για τη Δανία: kommune, region,

— για τη Γερμανία: kreisfreie Stadt bzw. Stadtkreis; Kreis; Gemeinde, Bezirk in der Freien und Hansestadt Hamburg und im Land Berlin; Stadtgemeinde Bremen in der Freien Hansestadt Bremen, Stadt-, Gemeinde-, oder Ortsbezirke bzw. Ortschaften,

— για την Εσθονία: vald, linn,

— για την Ιρλανδία: counties, cities, and cities and counties,

— για την Ελλάδα: δήμος, δημοτική κοινότητα,

— για την Ισπανία: municipio, entidad de ámbito territorial inferior al municipal,

— για τη Γαλλία: commune, arrondissement dans les villes déterminées par la législation interne, section de commune,

— για την Κροατία: općina, grad, županija,

— για την Ιταλία: comune, circoscrizione,

— για την Κύπρο: δήμος, κοινότητα,

— για τη Λετονία: novads,valstspilsēta,

— για τη Λιθουανία: Savivaldybė,

— για το Λουξεμβούργο: commune,

— για την Ουγγαρία: települési önkormányzat, területi önkormányzat, fővárosi önkormányzat,

— για τη Μάλτα: Kunsill Lokali,

— για τις Κάτω Χώρες: gemeente,

— για την Αυστρία: Gemeinden, Bezirke in der Stadt Wien,

— για την Πολωνία: gmina,

— για την Πορτογαλία: município, freguesia,

— για τη Ρουμανία: comuna, orașul, municipiul, sectorul (numai în municipiul București) și județul,

— για τη Σλοβενία: občina,

— για τη Σλοβακία: samospráva obce: obec, mesto, hlavné mesto Slovenskej republiky Bratislava, mesto Košice, mestská časť hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy, mestská časť mesta Košice; samospráva vyššieho územného celku: samosprávny kraj,

— για τη Φινλανδία: kunta, kommun, kommun på Åland,

— για τη Σουηδία: kommuner, regioner.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II

ΜΕΡΟΣ Α

Καταργούμενη οδηγία με κατάλογο των διαδοχικών τροποποιήσεών της

(αναφέρεται στο άρθρο 17)

Οδηγία 94/80/ΕΚ του Συμβουλίου (ΕΕ L 368 της 31.12.1994, σ. 38)	
Οδηγία 2006/106/ΕΚ του Συμβουλίου (ΕΕ L 363 της 20.12.2006, σ. 409)	
Οδηγία 2013/19/ΕΕ του Συμβουλίου (ΕΕ L 158 της 10.6.2013, σ. 231)	

ΜΕΡΟΣ Β

Προθεσμίες μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο

(αναφέρονται στο άρθρο 17)

Οδηγία	Προθεσμία μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο
Οδηγία 94/80/ΕΚ του Συμβουλίου	1η Ιανουαρίου 1996
Οδηγία 2006/106/ΕΚ του Συμβουλίου	1η Ιανουαρίου 2007
Οδηγία 2013/19/ΕΕ του Συμβουλίου	1η Ιουλίου 2013

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ III

Πίνακας αντιστοιχίας

Οδηγία 94/80/ΕΚ	Παρούσα οδηγία
Άρθρο 1	Άρθρο 1
Άρθρο 2 παράγραφος 1	Άρθρο 2 παράγραφος 1
Άρθρο 2 παράγραφος 2	Άρθρο 2 παράγραφος 2 πρώτο εδάφιο
—	Άρθρο 2 παράγραφος 2 δεύτερο εδάφιο
Άρθρα 3 έως 7	Άρθρα 3 έως 7
Άρθρο 8 παράγραφοι 1, 2 και 3	Άρθρο 8 παράγραφοι 1, 2 και 3
—	Άρθρο 8 παράγραφοι 4 και 5
Άρθρο 9 παράγραφος 1	Άρθρο 9 παράγραφος 1
Άρθρο 9 παράγραφος 2	Άρθρο 9 παράγραφος 2
—	Άρθρο 9 παράγραφος 3
—	Άρθρο 10
Άρθρο 10 παράγραφος 1	Άρθρο 11 παράγραφος 1
Άρθρο 10 παράγραφος 2	Άρθρο 11 παράγραφος 2
—	Άρθρο 11 παράγραφος 3
Άρθρο 11	Άρθρο 12 παράγραφος 1
—	Άρθρο 12 παράγραφος 2
—	Άρθρο 12 παράγραφος 3
—	Άρθρο 12 παράγραφος 4
Άρθρο 12	Άρθρο 13
Άρθρο 13	Άρθρο 14
—	Άρθρο 15
—	Άρθρο 16
Άρθρο 14	Άρθρο 17
—	Άρθρο 18
Άρθρο 15	Άρθρο 19

Οδηγία 94/80/ΕΚ	Παρούσα οδηγία
Άρθρο 16	Άρθρο 20
Παράρτημα	Παράρτημα I
—	Παραρτήματα II έως III